

Sygn. akt I C 725/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie Wydział I Cywilny

Przewodniczący – SSO Juliusz Ciejek

Protokolant – p.o. sekr. sąd. Marta Stankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014r. w Olsztynie,

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w B.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w M.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 58.034 zł 87 gr (pięćdziesiąt osiem tysięcy trzydzieści cztery złote osiemdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2013r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe od kwoty 2.002 zł 47 gr (dwa tysiące dwa złote czterdzieści siedem groszy) naliczone od dnia 19 września 2013r. do dnia 23 stycznia 2014r.;

II. umarza postępowanie co do kwoty 2.002 zł 47 gr (dwa tysiące dwa złote czterdzieści siedem groszy);

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.619 (sześć tysięcy sześćset dziewiętnaście złotych) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 725/13

UZASADNIENIE

Początkowo powódka (...) Sp. z o.o. w B. w pozwie z dnia 19 września 2013r. wniosła o zasądzenie od (...) w M. kwoty 75.195,73 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2013r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania wskazała, że strony zawarły umowy sprzedaży produktów leczniczych i wyrobów medycznych, a na podstawie tych umów powódka jako sprzedająca wystawiła pozwanemu jako kupującemu szereg faktur VAT. Wszystkie faktury VAT zostały podpisane przez pozwanego i opatrzone jego pieczęcią. Powódka wystawiła też faktury, z których należności główne zostały przez pozwanego w całości zapłacone, ale z opóźnieniem. Pomimo iż powódka wykonała ze swej strony zamówienia pozwanego wynikające z zawartych umów terminowo i w całości, pozwany tytułem należności objętych wymienionymi fakturami VAT nie zapłacił żadnej kwoty. Jednocześnie powódka dokonała na dzień poprzedzający wniesienie pozwu kapitalizacji odsetek ustawowych należnych od kwoty 71.800,43 złotych. Powódka dochodzi od pozwanego zapłaty łącznej kwoty 75.195,73 złotych, na którą składają się: 71.800,43 złotych tytułem niezapłaconych faktur VAT, 1.392,83 złotych tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie od niezapłaconych faktur VAT oraz 2.002,47 złotych tytułem noty odsetkowej nr 195/13 (k. 3-10).

Pismem nadanym w dniu 24 września 2013r. powódka ograniczyła żądanie pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w wysokości 15.158,39 złotych i wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 60.037,34 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2013r. do dnia zapłaty (k. 280-282).

Postanowieniem z dnia 4 października 2013r. w sprawie I Nc 151/13 Sąd Okręgowy w Olsztynie umorzył postępowanie co do kwoty należności głównej 15.158,39 złotych i zwrócił powodowej spółce kwotę 758 złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu od cofniętej części żądania (k. 286-286v.).

Nakazem zapłaty z dnia 4 października 2013r. w sprawie I Nc 151/13 Sąd Okręgowy w Olsztynie nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powódki kwotę 60.037,34 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2013r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.368 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 287).

W ustawowym terminie pozwany (...)w M.(po przekształceniu (...)Sp. z o.o. z siedzibą w M.) wniósł sprzeciw, w którym domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jego rzecz od powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty podniósł, że zapłata przysługiwała powódce jedynie za prawidłową realizację przedmiotu umowy. Na żadnej z faktur VAT nie widnieje pieczęć pozwanego, a faktury zostały podpisane przez kierownika apteki, który nie był upoważniony do składania oświadczeń woli w imieniu pozwanego. Zgodnie z zawartymi umowami apteka była uprawniona do składania zamówień oraz uzgadniania terminu realizacji dostawy. Czym innym jest złożenie zamówienia i ewentualne potwierdzenie faktu jego zrealizowania, a czym innym zweryfikowanie prawidłowości i terminowości jego wykonania, tj. potwierdzenie pod względem ilościowym i jakościowym zamówienia, co może uczynić jedynie kierownik pozwanego szpitala. Ponadto osobą upoważnioną do reprezentacji pozwanego w związku z realizacją przedmiotowych umów nie jest z pewnością inny pracownik apteki (technik farmacji), a jedna z faktur nie została przez nikogo podpisana. Pozwany podkreślił, że nie można mówić o zwłoce w spełnieniu świadczenia z uwagi na to, iż znajdował się w bardzo trudnej sytuacji finansowej (k. 291-296).

Pismem z dnia 27 stycznia 2014r. powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kwoty 58.034,87 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2013r. do dnia zapłaty i odsetek ustawowych od 2.002,47 złotych od dnia 19 września 2013r. do dnia 23 stycznia 2014r. oraz o umorzenie postępowania co do kwoty 2.002,47 złotych (k. 339-342).

Pismem z dnia 10 lutego 2014r. powódka oświadczyła, że zawarte w piśmie z dnia 27 stycznia 2014r. cofnięcie pozwu w zakresie kwoty 2.002,47 złotych jest połączone ze zrzeczeniem się roszczenia (k. 356).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły szereg umów (nr (...)), na mocy których powódka (...) Sp. z o.o.w B.zobowiązała się względem pozwanego (...)Sp. z o.o. z siedzibą w M.(uprzednio (...)w M.) dostarczyć produkty lecznicze i wyroby medyczne zgodnie z asortymentem i ilościami nie przekraczającymi podanych w załącznikach do umów. Stosownie do zapisów umów wielkość i asortyment części dostawy miał określać pozwany w formie zamówień składanych drogą elektroniczną bądź faksem przez pracownika (...)lub (...)i (...). Potwierdzone pisemnie wydanie pozwanemu przez powódkę części dostawy miało nastąpić w siedzibie pozwanego, po uprzednim uzgodnieniu terminu dostawy z pracownikiem (...) lub (...)i (...).

(dowód: umowy wraz z załącznikami, k. 20-46)

W związku z realizacją umowy i wykonaniem zobowiązania polegającego na dostarczeniu pozwanemu wyrobów i produktów medycznych powódka wystawiła szereg faktur VAT, które w większości przypadków zostały podpisane przez kierownika apteki oraz opatrzone pieczęcią pozwanego. Pod częścią faktur VAT, m.in. nr (...), (...), (...), (...) i (...), podpis złożył starszy technik farmacji.

(dowód: faktury VAT, k. 47-254)

Niektóre z wystawionych faktur VAT pozwany opłacił z opóźnieniem. Wobec powyższego w dniu 24 lipca 2013r. powódka skierowała do pozwanego notę odsetkową nr (...), żądając zapłaty w kwocie 2.002,47 złotych tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie w płatnościach, naliczonych zgodnie z ilością dni odpowiadających opóźnieniu pozwanego w zapłacie należności wynikających z poszczególnych faktur. Łącznie z tytułu należności za dostarczony towar oraz należności wynikającej z noty odsetkowej nr (...) zadłużenie pozwanego na dzień 9 września 2013r. wynosiło 73.802,90 złotych.

(dowód: nota odsetkowa nr (...), k. 255-267v., potwierdzenie odbioru noty odsetkowej, k. 268)

Pismem z dnia 9 września 2013r., doręczonym w dniu 13 września 2013r., powódka wezwała pozwanego do zapłaty na jej rzecz kwoty 73.802,90 złotych, w terminie 5 dni od daty otrzymania niniejszego pisma. Mimo wezwania pozwany nie uregulował zadłużenia.

(dowód: pismo z dnia 9 września 2013r., k. 270-272, potwierdzenie odbioru, k. 269)

Po wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie pozwany dokonał dwóch wpłat:

- w dniu 20 września 2013r. w kwocie 15.158,39 złotych,

- w dniu 23 stycznia 2014r. w kwocie 2.002,47 złotych.

(dowód: informacja o przelewie, k. 283, 344)

(...)w M.– na podstawie uchwały Rady Powiatu w M.z dnia 25 stycznia 2013r. nr (...)– został przekształcony w (...)Sp. z o.o. z siedzibą w M., który zgodnie z treścią wskazanej uchwały wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem był Szpital.

(dowód: odpis z KRS-u, k. 345-348, uchwała Rady Powiatu, k. 349)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie należy stwierdzić, iż mimo iż treść przedłożonych do pozwu umów mogłyby wskazywać na zawarcie umów dostawy, to jednak o charakterze nawiązanego stosunku nie decyduje użyte w umowie nazewnictwo („dostawca”, „odbiorca”), a jej treść. Zgodnie z art. 605 k.c. przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczania częściami albo periodycznie, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny. Przepis art. 605 k.c. zawiera definicję ustawową (legalną) umowy dostawy, określając jej elementy przedmiotowo istotne. Treścią umowy jest więc z jednej strony obowiązek dostawcy wytworzenia rzeczy i dostarczenia jej odbiorcy, z drugiej zaś strony obowiązek odbiorcy odebrania rzeczy i zapłacenia ceny. Z zawartych między stronami umów nie wynika, aby powódka przyjęła na siebie jednocześnie obowiązek wytworzenia produktów i wyrobów medycznych, wręcz przeciwnie, powódka zobowiązała się jedynie do dostarczenia na rzecz pozwanego towaru. Ujęty w ten sposób po stronie powodowej obowiązek pozwala przyjąć, że strony zawarły umowę sprzedaży i tak też nazwała obowiązujące między stronami umowy powódka w uzasadnieniu pozwu.

Powódka, uzasadniając swoje żądanie, podnosiła, że wykonała wynikające w umów sprzedaży obowiązki, dostarczając pozwanemu towar terminowo i w całości, a mimo tego pozwany nie uregulował należności wynikających z wystawionych faktur VAT. Tak przedstawiony stan faktyczny wskazuje na to, że powódka domaga się od pozwanego zapłaty z tytułu ceny za dostarczony pozwanemu towar, tj. wykonania zobowiązania wynikającego z zawartych między stronami umów sprzedaży.

W ocenie Sądu, w realiach niniejszej sprawy powódka wykazała, że pozwany nie wykonał ciążącego na nim obowiązku w postaci zapłaty za dostarczone wyroby medyczne i produkty lecznicze. Powódka przedstawiła szereg faktur VAT, które zostały podpisane albo przez kierownika apteki albo przez starszego technika farmacji, a nadto zostały opatrzone pieczęcią należącą do pozwanego. Zresztą pozwany nie zaprzeczał temu, że nie uregulował należności wynikających z faktur VAT. Istotne jest przy tym, że na żadnej z tych faktur nie ma jakiegokolwiek wzmianki osoby składającej podpis wskazującej na to, że dostarczony towar jest niekompletny lub niepełnowartościowy i odbiega pod względem ilościowym lub jakościowym od zamówienia. Co więcej, podpis kierownika apteki lub starszego technika farmacji był zawsze składany pod oświadczeniem, że faktura VAT została przyjęta jako zgodna pod względem asortymentu i ilości, a ta okoliczność świadczy o tym, że w momencie dostawy towaru był on sprawdzany pod kątem zgodności ze złożonym wcześniej zamówieniem. W następstwie wystosowania do pozwanego wezwania do zapłaty zawartego w piśmie z dnia 9 września 2013r. okoliczność związana z nieprawidłowym wykonaniem przez stronę powodową zobowiązania także nie była podnoszona.

Ponadto należy zauważyć, że zawarte między stronami umowy sprzedaży przewidywały dla pozwanego szereg uprawnień, z których mógł skorzystać na wypadek nienależytego wykonania przez powódkę zobowiązania polegającego na dostawie zgodnego z zamówieniem towaru. W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania pozwanemu służyło uprawnienie odstąpienia od umowy ze skutkiem natychmiastowym, przy czym oświadczenie w tym zakresie miało być złożone w terminie 30 dni od chwili powzięcia wiadomości o podstawie odstąpienia (§ 8 ust. 3). Zgodnie z § 8 ust. 1 lit. a pozwany mógł domagać się zapłaty kary umownej w razie opóźnienia w dostawie lub jej części, w tym dostawie na podstawie zamówienia awaryjnego, lub dostarczenia towaru niezgodnie z zamówieniem. Z kolei § 6 ust. 3 umów przewidywał, że w wypadku dostarczenia towaru wadliwego lub wykazującego brak ilościowy pozwany sporządzi na tę okoliczność protokół i powiadomi powódkę. Powódka wówczas obowiązana była w ciągu 3 dni dokonać wymiany towaru na pełnowartościowy, pod rygorem nieuiszczenia zapłaty za zamawianą partię towaru. Pozwany nie odstąpił od umowy, powołując się na niewłaściwe wykonywanie przez stronę powodową zobowiązania z umów sprzedaży, nie naliczył powódce kary umownej za nieterminowe dostawy towaru, nie sporządził protokołów, które potwierdzałyby fakt dostawy niekompletnego, niezamówionego czy wadliwego towaru, nie kierował też do powódki pism wzywających do wymiany towaru. Którakolwiek z tych czynności podjętych przez stronę pozwaną mogłyby wskazywać na to, że kwestionowała ona prawidłowość wykonania przez powódkę obowiązków z tytułu umów sprzedaży. Wręcz przeciwnie, po wniesieniu pozwu pozwany dokonał zapłaty części należności z faktur VAT objętych niniejszym postępowaniem, przynajmniej w ten sposób istnienie roszczenia powódki i jego zasadność. Także w trakcie trwającego już procesu pozwany uregulował dług w wysokości 2.002,47 złotych wynikający z noty odsetkowej nr (...) (k. 255-267v.).

W toku niniejszego postępowania pozwany nie podniósł również zarzutu obniżenia ceny za dostarczony towar, choć tego rodzaju zarzut obronny zmierzający do oddalenia powództwa jako nieuzasadnionego przysługiwał mu w realiach sprawy, a pozwany nie podjął żadnej inicjatywy dowodowej w tym przedmiocie. W orzecznictwie przyjmuje się, że w sprawie o zapłatę ceny za dostarczony towar kupujący niezależnie od uprawnień przewidzianych w art. 560 § 1 k.c. może powołać się na zarzut z tytułu rękojmi, który zgodnie z treścią art. 568 § 3 k.c. może być zgłoszony nawet po upływie terminu rękojmi, jeżeli przed jego upływem zawiadomił sprzedawcę o wadzie. Zarzut z tytułu rękojmi ma charakter merytorycznego zarzutu peremptoryjnego, jest środkiem służącym wyłącznie i bezpośrednio do obrony przed roszczeniem sprzedawcy o zapłatę ceny. Jest to zarzut dotyczący przedmiotu procesu, który w razie wykazania jego zasadności zwalnia pozwanego od zadośćuczynienia żądaniu powoda np. przez dostarczenie towaru dotkniętego wadami istotnymi czyniącymi go bezwartościowym, bezużytecznym, nie posiadającym cech wskazujących jego przydatność. Ujawnienie wad tego rodzaju, że uniemożliwiają one czynienie właściwego użytku z przedmiotu umowy, wykorzystania go zgodnie z przeznaczeniem, jest wypadkiem niewykonania zobowiązania, a to z kolei zwalnia kupującego z obowiązku zapłaty ceny za wadliwy towar. W ramach zarzutu z rękojmi mającego charakter wyłącznie obronny, obrona może się sprowadzać tylko w odniesieniu do partii towarów z tego samego stosunku prawnego, z którego powód domaga się zapłaty. Dotyczy to więc tylko przedmiotowo towaru, za który sprzedawca domaga się zapłaty, w zakresie, w jakim zapłata jeszcze nie nastąpiła. Nie może dotyczyć towaru z innego stosunku aniżeli objęty sporem, czy też towarów zapłaconych, gdyż w takim przypadku w grę wchodzi nie kwestia zarzutu, a realizacji

uprawnień z rękojmi (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 czerwca 2010r., sygn. akt I ACa 21/10, LEX nr 1120088, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2009r., sygn. akt V ACa 484/08, LEX nr 508538).

Należy przy tym zaznaczyć, że podniesienie przez pozwanego zarzutu obniżenia ceny wymagałoby od niego udowodnienia, iż faktycznie ze strony powódki doszło do nienależytego wykonania zobowiązania wynikającego z umów sprzedaży, tj. wykazania, że powódka dostarczyła mu niepełnowartościowy towar, który nie nadaje się do celu, do jakiego jest powszechnie przeznaczony, oraz określenia pod względem wysokości tak zgłoszonego zarzutu obniżenia ceny. Oprócz ogólnego stwierdzenia o nieprawidłowej realizacji przedmiotu umowy pozwany nie umotywował szerzej stanowiska w tym zakresie ani nawet nie zgłosił żadnych dowodów tę okoliczność wykazujących. Fakt niepodjęcia w tym kierunku obrony – zdaniem Sądu – tylko potwierdza wniosek, że powódka realizowała dostawy towaru w sposób prawidłowy i zgodny z umową.

W ocenie Sądu, fakt, że na przedłożonych przez powódkę fakturach VAT widnieje podpis kierownika apteki lub starszego technika farmacji, nie ma istotnego znaczenia z punktu widzenia zasadności dochodzonego w niniejszym postępowaniu roszczenia, zwłaszcza w sytuacji, gdy strona pozwana nie podważała tego, że zamówienia były przez powódkę realizowane, a nie zostało jednocześnie wykazane, że powódka dopuściła się nienależytego wykonania zobowiązania w postaci nieprawidłowego lub nieterminowego dostarczania pozwanemu wyrobów medycznych i produktów leczniczych. Po pierwsze, jak słusznie zauważyła strona powodowa, art. 106e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług, regulujący zasady wystawiania faktur VAT, nie wprowadza wymogu podpisywania faktur ani stawiania na nich pieczętek. Po drugie, nie można zgodzić się z pozwanym, że potwierdzenie wykonania zamówienia pod względem ilościowym i jakościowym jest oświadczeniem woli, a do dokonania tej czynności był uprawniony wyłącznie kierownik pozwanego Szpitala (zgodnie z zasadami reprezentacji określonymi w KRS-ie). Potwierdzenie realizacji zamówienia i wykonania zobowiązania z łączącej strony umowy jest jedynie oświadczeniem wiedzy, nie wywołującym skutków prawnych, dlatego też zasady obowiązujące przy reprezentacji pozwanego nie musiały być w takim wypadku zachowane. Oświadczeniem woli jest bowiem wyłącznie zachowanie zmierzające do wywołania skutku w postaci powstania, zmiany lub ustania stosunku prawnego, czyli zachowanie mające wpływać na istnienie, treść uprawnień i obowiązków cywilnoprawnych. Nie są oświadczeniami woli w rozumieniu komentowanego przepisu zachowania niesłużące regulowaniu skutków prawnych w zakresie prawa cywilnego, wśród nich wypowiedzi sprawozdawcze, informujące o faktach zawiadomienia, potwierdzenia, poświadczenia (vide: Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. prof. dr hab. Edward Gniewek, prof. dr hab. Piotr Machnikowski, rok wydania 2013, Wydawnictwo C.H.Beck, Wydanie 5). Po trzecie, kierownik apteki – zgodnie z zapisami umów sprzedaży – był uprawniony do samodzielnego określania wielkości i asortymentu części dostawy, wobec czego jako osoba każdorazowo składająca zamówienie był najlepiej zorientowany w bieżących sprawach i tym samym miał możliwość weryfikacji prawidłowości i terminowości dostawy. Trzeba przy tym pamiętać, że zarówno kierownik apteki, jak i starszy technik farmacji, posługiwali się pieczęcią pozwanego, a ta okoliczność pozwala przyjąć, że strona pozwana upoważniła osoby pracujące na miejscu w aptece do dokonywania odbioru towaru i potwierdzenia realizacji zamówienia przez powódkę. Przyjęcie zaprezentowanego przez pozwanego poglądu, iż wyłącznie kierownik Szpitala miał uprawnienie do sprawdzenia dostawy z treścią złożonego uprzednio zamówienia, mogłoby oznaczać niemożność sprawnego odbioru towaru i konieczność długiego oczekiwania na weryfikację przez kierownika szpitala dostawy pod względem zgodności z zamówieniem (asortymentem i ilością towaru w nim określonymi). Dla przykładu należy wskazać, że w miesiącu sierpniu 2013r. wystawiono na rzecz pozwanego łącznie 33 faktury VAT, co oznaczałoby, że tyle samo razy kierownik szpitala byłby obowiązany do dokonywania weryfikacji prawidłowości dostawy towaru, a to z punktu widzenia organizacyjnego i pełnionej przez niego funkcji nie byłoby możliwe lub co najmniej znacznie utrudnione i mogłoby mieć przełożenie na przebieg współpracy między stronami postępowania.

W ocenie Sądu, wniosek strony pozwanej o przesłuchanie Prezes Zarządu pozwanej na okoliczność rozmów prowadzonych pomiędzy stronami i propozycji ugodowych, braku wiedzy o wniesieniu powództwa i braku podstaw do jego wniesienia (k. 371), zmierzał jedynie do przewleczenia postępowania. Był też wewnętrznie sprzeczny i nielogiczny. Albo powództwo było bezzasadne, albo strony próbowały zawrzeć co do niego ugodę (a więc co najmniej w jakimś

zakresie zasadne być musiało). W kontekście przyznania otrzymania zamówionego towaru i braku zapłaty za niego, zeznania te były nieistotne dla rozstrzygnięcia, stąd też wniosek w tym przedmiocie oddalono jako bezzasadny.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd uznał, że w toku niniejszego procesu została wykazana wierzitelność powódki z tytułu dostarczenia pozwanemu na podstawie umów sprzedaży towaru w postaci wyrobów medycznych i produktów leczniczych na łączną kwotę 75.195,73 złotych, jednakże ze względu na cofnięcie pozwu ze skutkiem prawnym w zakresie kwot 15.158,39 złotych i 2.002,47 złotych, do uwzględnienia pozostała kwota 58.034,87 złotych. I taką też kwotę zasądzono od pozwanego na rzecz powódki na podstawie art. 535 § 1 k.c. przy zastosowaniu art.68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (vide: pkt I sentencji wyroku).

W niniejszym postępowaniu powódka domagała się w dalszym ciągu odsetek ustawowych od cofniętej części żądania, tj. kwoty 2.002,47 złotych za okres od dnia 19 września 2013r. (data wszczęcia postępowania – data nadania pozwu na pocztę) do dnia 23 stycznia 2014r. (data dokonania wpłaty przez pozwanego kwoty 2.002,47 złotych na rachunek bankowy powódki – k. 344).

Niewątpliwie powódka była także uprawniona do dochodzenia odsetek od zaległych odsetek, zgodnie z treścią art. 482 § 1 k.c. Stosownie do przywołanego przepisu zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy. Przepis art. 482 § 1 k.c. daje możliwość domagania się skapitalizowanych odsetek za okres od terminu płatności określonego w fakturze VAT do daty wniesienia pozwu oraz żądania odsetek od zaległych odsetek od momentu wytoczenia powództwa. Odsetki od odsetek należy liczyć od dnia wytoczenia powództwa o te odsetki. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 maja 1994r. (sygn. akt III CZP 70/94, OSNCP 1994, nr 11, poz. 220, Wokanda 1994, nr 9, s. 6), samo pozwanie o odsetki zaległe – a więc o odsetki za opóźnienie w zapłacie określonej sumy pieniężnej – nie daje jeszcze podstawy do stosowania procentu składanego od dnia złożenia pozwu. W konsekwencji żądanie pozwu musi objąć także odsetki od odsetek i dopiero ten moment otwiera możliwość obliczania odsetek od nowej, podwyższonej wysokości.

Powódka dokonała kapitalizacji odsetek za opóźnienie w zapłacie należności wynikających z poszczególnych faktur, co znalazło wyraz w nocie odsetkowej z dnia 24 lipca 2013r. nr (...) (były to faktury VAT opłacone przez stronę pozwaną, ale z uchybieniem wskazanych w nich terminów płatności) oraz odsetek za opóźnienie od nieuregulowanych w ogóle przez stronę pozwaną faktur VAT (kapitalizacja została dokonana na dzień poprzedzający wniesienie pozwu). Odsetek od tak skapitalizowanych odsetek powódka żądała dopiero od daty wytoczenia o nie powództwa o zapłatę – tak jak tego wymaga art. 482 § 1 k.c.

Odsetki od należności głównej z tytułu nieopłaconych faktur VAT Sąd zasądził od daty wytoczenia powództwa o zapłatę, zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 19 września 2013r. Wprawdzie powódka mogłaby domagać się każdorazowo odsetek za opóźnienie po upływie przewidzianych w poszczególnych fakturach VAT terminów płatności, niemniej jednak stosownie do art. 321 § 1 k.p.c. Sąd nie może orzekać ponad żądanie pozwu. Co więcej, pismem z dnia 9 września 2013r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty na jej rzecz łącznej kwoty 73.802,90 złotych, w terminie 5 dni od daty otrzymania pisma. Z dołączonego do pozwu dokumentu w postaci zwrotnego poświadczenia odbioru wynika, że wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanemu w dniu 13 września 2013r. i tym samym zakreślony pismem 5-dniowy termin na uregulowanie długu upływał z dniem 18 września 2013r., a ta okoliczność tym bardziej uzasadnia przyznanie odsetek od dnia następnego, tj. 19 września 2013r. (vide: pkt I sentencji wyroku).

Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem, że powódce nie należą się odsetki za opóźnienie w płatnościach należności wynikających z poszczególnych faktur VAT. Powódka zrealizowała ciężący na niej obowiązek dostarczenia pozwanemu towaru i wykonała swoje zobowiązanie w sposób zgodny z umową, a pozwany za dostarczony towar bezsprzecznie nie zapłacił. W ocenie Sądu, nie można przerzucać na dostawców towarów i usług, współpracujących z zakładami opieki zdrowotnej, skutków zbyt niskiego kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia czy też braku finansowania świadczeń ponad określony limit. Nie jest bowiem rolą przedsiębiorców finansowanie (niejako kredytowanie) publicznej służby zdrowia, zwłaszcza że w przypadku powódki suma zaległych wierzitelności wynosi

17.757.724,44 złotych. Zła sytuacja finansowa publicznych zakładów opieki zdrowotnej nie jest nowym zjawiskiem, ma charakter trwały i pogłębia się od wielu lat. Jak przy tym słusznie zauważyła powódka, z dołączonego do sprzeciwu dokumentu w postaci rachunku zysków i strat wynika, że w okresie od stycznia do września 2013r. pozwany uzyskał przychód w kwocie 17.754.457,63 złotych, wykazując bardzo wysokie koszty uzyskania przychodów (6.383.061,34 złotych – usługi obce, 6.510.833,65 złotych – wynagrodzenie).

Z uwagi na to, że powódka cofnęła pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 2.002,47 złotych i wobec powyższego zgoda pozwanego nie była wymagana, Sąd umorzył postępowanie w tym przedmiocie na podstawie art. 203 § 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. (vide: pkt II sentencji wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Należy zgodzić się z powódką, że należy się jej całość poniesionych kosztów procesu, mimo dwukrotnego cofnięcia pozwu. Pozostając w opóźnieniu z terminowym regulowaniem należności z faktur VAT i będąc przed wszczęciem postępowania do dobrowolnej spłaty zadłużenia, pozwany dał stronie powodowej powód do wytoczenia powództwa. W orzecznictwie przyjmuje się, że za stronę przegrywającą uważa się pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (zob. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 kwietnia 2013r., sygn. akt I ACa 151/13, LEX nr 1314827, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 1979r., sygn. akt I Cz 92/79, LEX nr 8188).

Do poniesionych przez stronę powodową kosztów procesu zaliczono: opłatę sądową od pozwu wyliczoną od kwoty 60.037,34 złotych (co do cofniętego żądania zapłaty kwoty 2.002,47 złotych nie było podstaw do zwrotu połowy opłaty – zgodnie z treścią art. 79 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 złotych oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych (vide: pkt III sentencji wyroku).